

Den 2. marts 2009
Dokument nr.: 131523/mahl

**Notat om møde
i stiftsrådet i Haderslev Stift
mandag den 23. februar 2009 kl. 15.00**

Tilstede var:

De valgte medlemmer af stiftsrådet:

Sønderborg provsti v/Erik Breum

Aabenraa provsti v/Henrik Alsted

Haderslev Domprovsti v/Knud Erik Hansen

Kolding provsti v/Torben Høegh Rask

Fredericia provsti v/Torben Venndt

Vejle provsti v/Karen Sundbøll

Der var afbud fra Hedensted provsti v/Arne Christensen.

Stiftsrådets fødte medlemmer:

Biskop Niels Henrik Arendt

Der var afbud fra stiftamtmand Ninna Würtzen.

Valgte provster:

Domprovst Kim Eriksen

Der var afbud fra provst Leif Arffmann.

Valgte præster:

David Kessel, Rise

Der var afbud fra Grethe Wigh Poulsen, Kolding Sct. Nicolai.

Den udpegede repræsentant for kirkefunktionærer, ansat i stiftet:

Der var afbud fra organist Niels Erik Aggesen.

Fra Haderslev Stift:
Stiftskontorchef Lars Chr. Kjærgaard
Stiftsfuldmægtig Margrethe B. Wind
Stiftskasserer Annelise Mohr

Der var til mødet følgende dagsorden:

Sager til beslutning:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Godkendelse af referat fra mødet den 2. december 2008
3. Stiftsmidler v/AM/LCK
 - Godkendelse af redegørelse og årsregnskab for 2008
 - Fastsættelse af endelig indlånsrente for 2008
 - Fastsættelse af a conto indlånsrente for 2010
 - Fastsættelse af udlånsrente for 2010
 - Oversigt over frigivne kapitaler i 2008
 - Afkastrapportering fra Sydbank for 2008 og for januar 2009
 - Status på den fælles kapitalforvaltning
4. Stiftsbidraget v/NHA
 - Godkendelse af årsregnskabet
 - Godkendelse af revideret budget for HASK for 2009
 - Drøftelse af fokusområde i 2010
 - Godkendelse af foreløbigt projekt for 2010
5. Godkendelse af årsrapporter fra stiftsudvalgene v/NHA

Sager til orientering/drøftelse:

6. Fællesfond v/AM/NHA/LCK
 - Årsregnskab 2008
 - Udmeldt budget 2009
 - Ønsker ad budget 2010
7. Status på fælles indkøbsaftaler for gas og el/LCK
8. Status vedr. strukturdrøftelser med provstiudvalgene v/NHA

ad pkt. 1 - godkendelse af dagsorden:

Dagsorden godkendt med korrigerende af nummereringen.

ad pkt. 2 - godkendelse af referat fra mødet den 2. december 2009:

Referatet godkendt.

ad pkt. 3 - stiftsmidler:

3.1 - godkendelse af redegørelse og årsregnskab for 2008:

Annelise Mohr gennemgik redegørelse for Haderslev stiftsmidler. Stiftets indlån er i 2008 forøget med 54,2 mio. kr. mod 27,7 i 2007. Stigningen skyldes bl.a., at der nu er sket overførsel af kapitaler vedrørende de sogne, der blev overført til Haderslev Stift 1. januar 2007. Der overførtes 13 sogne fra Ribe Stift, og Haderslev Stift afgav Jels og Skodborg sogne til Ribe Stift. Haderslev Stift har modtaget 37,3 mio. kr. og har overført 6,7 mio. kr. til Ribe Stift.

Pr. 31. december 2008 udgør de samlede stiftsmidler 498,7 mio. kr., og pr. 16. januar 2009 rundedes 500 mio. kr.

Det nævntes, at der en mindre stigning i udlånsgraden, idet denne nu er 42,9% mod 40,6 i 2007. Udlånet er steget med godt 81 mio.

Erik Breum efterlyste en oversigt over, hvad taksterne for vedligeholdelse af gravsteder er i stiftet. Det nævntes, at taksterne godkendes af provstiuudvalget, og der er forskellig holdning til, hvor stor en andel af udgifterne, der skal afholdes af ligningsmidler, og hvor meget brugerne skal betale. Efter at et udvalg havde arbejdet med taksterne omkring 2000, blev taksterne forhøjet, men forskelligt i de enkelte provstier. Det blev tilkendegivet, at fastsættelse af taksterne ikke skal ske som et diktat, men der bør arbejdes med det i provstierne.

Lars Chr. Kjærgaard oplyste, at Kirkeministeriet vil sende en bekendtgørelse og forslag til ny beregning af takster på kirkegården i høring. Kirkeministeriet har på et møde i november måned orienteret om forslaget, og det er oplyst, at ombudsmanden og foreningen af kirkegårdsledere har været involveret i arbejdet.

3.2 - fastsættelse af endelig indlånsrente for 2008:

Kapitalafkastet viser et driftsoverskud pr. 31. december 2008 på kr. 9.219.727,04. A conto indlånsrenten har været 3% pro anno. Dette driftsoverskud er ekskl. urealiserede kursreguleringer, og det indstilledes til stiftsrådet, at beløbet uddeles og udbetales til menighedsrådene i juni termin 2010. Dette medfører en indlånsrente i 2008 på 5% pro anno. Det oplystes, at i henhold til Kirkeministeriets tilkendegivelse skal dette beløb udbetales til menighedsrådene, og stiftsrådet godkendte dette.

3.3 - fastsættelse af a conto indlånsrente for 2010:

Lars Chr. Kjærgaard gennemgik det udsendte notat angående forudsætninger for fastsættelse af indlånsrenten. Forslaget om at fastsætte denne til 3% pro anno godkendtes.

3.4 - fastsættelse af udlånsrente for 2010:

Notat, hvorefter udlånsrenten fastsættes uændret til 4% pro anno, blev gennemgået. Det foresloges, at udlånsrenten nedsættes på grund af de økonomiske forhold. Det oplystes, at udlånsrenten ændres for samtlige udlån, også tidligere bevilgede. Stiftsrådet ønskede oplyst, hvorvidt der på et senere tidspunkt kan ske ændring i udlånsrenten, såfremt de økonomiske

forhold tilsiger dette. Kim Eriksen pegede på, at en nedsættelse af renten ikke er et godt signal. Der er mange projekter i gang, og han mente, at menighedsrådene ikke skal opfordres til, at der bygges mere. Niels Henrik Arendt pegede på, at stiftsmidlerne er et lukket system. Såfremt udlånsrenten sættes ned, går det ud over andre deltagere i systemet. Endvidere nævntes, at der ikke er andre omkostninger i forbindelse med lån af stiftsmidlerne. Menighedsrådene skal kende udlånsprocenten inden 1. marts.

Stiftsrådet godkendte, at udlånsrenten fastsættes til 4% pro anno, og det undersøges, hvorvidt der er mulighed for at ændre udlånsrenten i 2010, såfremt forholdene tilsiger det.

3.5 - oversigt over frigivne kapitaler i 2008:

Oversigt over frigivne kapitaler i 2008 blev godkendt.

3.6 - afkastrapportering fra Sydbank for 2008 og for januar 2009:

Annelise Mohr gennemgik den udarbejdede afkastrapportering, hvoraf fremgår, at porteføljen har givet et afkast på 0,17%, mens sammenligningsgrundlaget i samme periode havde et afkast på 3,48%. Endvidere blev afkastrapporteringen fra januar 2009 gennemgået og drøftet.

3.7 - status på den fælles kapitalforvaltning:

Erik Breum henviste til det brev, der udsendtes sammen med referatet af sidste møde den 17. januar, hvoraf fremgik, at der var udarbejdet nyt forslag til vedtægt, hvor muligheden for delindskud af EM-obligationer var indskrevet. Da ingen af stiftsrådets medlemmer ønskede afholdt nyt møde angående dette spørgsmål, er vedtægten underskrevet af ham på Haderslev Stifts vegne på bestyrelsesmødet den 14. januar. Udbud af kapitalforvaltningen er nu sat i gang, og udbudsdokumenterne kan ses på Århus Stifts hjemmeside. Det drejer sig om et EU-udbud, og tilbudene vil blive åbnet den 19. marts. Det drejer sig om administration af 2,467 mia. kr.

Bestyrelsen har konstitueret sig, og formanden er medlemmet fra Århus Stift, mens Erik Breum er blevet næstformand.

I bestyrelsen har man efterspurgt oplysning om omkostningerne ved administrationen, ligesom investeringspolitikken, herunder etikken, er efterlyst. Alle dokumenter er gennemgået af kammeradvokaten, og heri er der ikke meget etik. Måske vil dette være med i tilbudene.

Biskop Niels Henrik Arendt tilsluttede sig den ros, som stiftsrådets havde givet udtryk for vedrørende kontorchef Lars Chr. Kjærgaard m.fl's håndtering af afslutning af kontrakten.

Haderslev Stifts brev af 9. december 2008 angående investeringspolitikken i 2009 blev omdelt. Annelise Mohr nævnte, at Århus Stift har bedt om at få en oversigt over likviditetsbehovet i 2009. Endvidere nævntes Fyens Stifts forslag om, at lånebeløbene frem over skal udbetales i klumper, og at lån under et vist beløb skal udbetales.

Der var enighed om, at dette er en politisk drøftelse, der skal tages op i bestyrelsen for samarbejdet om kapitaladministrationen. Det blev tilkendegivet, at Haderslev Stift har haft en meget fleksibel ordning med megen service.

ad pkt. 4 - stiftsbidraget:

4.1 - godkendelse af årsregnskabet:

Årsregnskabet for 2008 blev gennemgået og godkendt.

4.2 - godkendelse af revideret budget for HASK for 2009 m.v.:

Lars Chr. Kjærgaard gennemgik det foreslåede budget for stiftsbidraget 2009. Udgiften til mediekonsulent foreslås forhøjet, og det blev tilkendegivet, at der er behov for styrkelse af kommunikationen gennem kirkeblade og hjemmeside m.m., og at det er vigtigt, at stiftet kan yde bistand vedrørende disse emner, idet det er mange penge, der bruges herpå. Der pegedes på, at mediekonsulenten yder stor indsats både i forbindelse med nyhedsbrevene og stiftsbogen. Torben Høegh Rask foreslog, at der nedsættes et udvalg, der skal se på sognenes kommunikation, og det nævntes, at det er et emne på stiftsdebatdagen i 2010.

Udover midlerne til HASK og mediekonsulenten afsættes der et beløb, ikke til SUK men derimod til fokusområdet Unge og kirke, og dette område skal konkretiseres mere. Lars Chr. Kjærgaard nævnte, at der fremover skal budgetteres mere stramt end i stiftsfonden, og der skal ske budgettopfølgning. Budgettet for 2009 blev godkendt.

4.3 - drøftelse af fokusområde i 2010:

Stiftsrådet har modtaget en indstilling fra provsterne i Haderslev Stift. Denne blev gennemgået, og Kim Eriksen uddybede og begrundede indstillingen. Specielt nævntes pulje til pædagogisk sparring, og i forbindelse hermed nævntes, at et sådant projekt har haft stor succes i Hedensted provsti. Der er der ofret midler på konsulentbistand, bl.a. til pædagogisk konsulentbesøg i konfirmandforberedelseslokalet. Præsterne har været glade for projektet i Hedensted.

Det nævntes, at et godt projekt i et provsti burde gennemføres i alle provstier. Flere tilkendegav, at man kan tilslutte sig, at projekterne skal være flerårige, men det nævntes, at det er forskelligt, hvad der skal til i sognene, f.eks. by- og landsognene og sogne med forskellig aldersfordeling. Henrik Alsted pegede på, at det er vigtigt, at både det kirkelige og det folkelige bliver støttet, gerne i en kombination og pegede bl.a. på, at der bør skelnes mellem gudstjenester, gudstjenestelignende tiltag og andre tiltag, hvilket Knud Erik Hansen tilsluttede sig. Karen Sundbøll var enig og pegede på, at det er et godt tidspunkt for, at et flerårigt projekt vedrørende styrkelse af kirkegangen sættes i gang som et treårigt projekt, idet de nye menighedsråd kan se afslutningen i deres periode.

Kim Eriksen nævnte, at der ydes stor indsats i sognene, men der, hvor der skal sættes ind, er hvor gudstjenestelivet er forsvundet. Det nævntes, at Anne Margrethe Hvas i forbindelse med kurset på Folkehjem havde igangsat en dialog mellem medlemmer fra ligeartede sogne, som havde været udmærket. Der pegedes på, at stiftsrådet skal tage udgangspunkt i sognenes virkelighed og ikke i højtrægende projekter.

Der var enighed om, at der skal ske en konkretisering med flere ord og med forslag til, hvorledes man kommer videre. Det foresloges, at kompetente personer arbejder videre med

forslaget, og der bør bevilges midler dertil. Kim Eriksen pointerede, at der fra provsternes side er fuld opbakning til stiftsrådet, og det er ikke provsternes holdning, at der skal holdes igen med projekterne. Han foreslog, at bolden sendes tilbage til provsterne for at konkretisere forslagene.

David Kessel pegede på, at præsterne ikke er uddannet til at undervise og kan have problemer især med specialklasserne. Præsterne skal også lave kirkeblade. Hvis en virksomhed har bladvirksomhed, ansættes journalister. Menighedsrådene forventer, at præsten kan det hele. Torben Høegh Rask fastholdt, at for at menighedsrådene accepterer udskrivning af stiftsbidraget, er det vigtigt, at projekterne bliver gennemført, og at der evalueres, og evalueringsresultatet offentliggøres. Torben Venndt nævnte, at folkekirken bør have fokus på, hvad der foregår i folkeskolen, men også den anden vej.

Kim Eriksen pegede på, at der bør opbygges en kontakt mellem pædagoger og præster i kommunerne. Dette vil blive drøftet på provstemøde. Biskoppen konkluderede, at der er tilslutning til, at projekter køres over 3 år, og at projekterne bør evalueres, også af folk udefra. Der bør afsættes en pulje til pædagogisk sparring. Det skal senere drøftes, hvor udgifterne til efteruddannelse af præsterne skal lægges, men stiftsrådet bør tage udgiften nu. Biskoppen drøfter nu med provsterne, hvorledes det skal gennemføres.

4.4 - godkendelse af foreløbigt budget for 2010:

Lars Chr. Kjærgaard gennemgik det udarbejdede budget. Dette vil medføre en stigning i ligningen til 0,33% mod tidligere 0,18. Forslaget drøftedes. Herunder nævntes, at et budget af denne størrelse stiller krav til stiftsrådet og biskoppen. Det skal overvejes, hvad pengene bruges til, idet tolerancen overfor størrelsen afhænger af, om menighedsrådene føler, at man får noget herfor. Endvidere nævntes, at stiftsbidraget i Haderslev ligger ca. midt i de udskrevne stiftsbidrag i stifterne. Det er vigtigt, at der evalueres, men dette koster også. Karen Sundbøll nævnte, at det er vigtigt, at der planlægges, hvorledes projekterne skal afvikles frem over, at der i menighedsrådene skabes et ejerskab.

Lars Chr. Kjærgaard nævnte bl.a., at de afsatte udgifter til nyt 3 årigt projekt og pædagogisk sparring er fastsat med megen usikkerhed. Der var enighed om, at som startbeløb kan beløbene bruges. Det foreløbige budget godkendt.

ad pkt. 5 - godkendelse af årsrapporter fra stiftsudvalgene:

Årsrapporter fra stiftsudvalgene blev gennemgået af Niels Henrik Arendt. Det nævntes, at det mellemkirkelige udvalg fortsat er et selvstændigt udvalg, men det er en del af lovforslaget, at udvalget lægges under stiftsrådet. Endvidere nævntes, at provst Børge Munk Povlsen, Fredericia, er supervisor for udvalgene. Årsrapporterne godkendt.

ad pkt. 6 - fællesfond:

Annelise Mohr gennemgik årsregnskabet for fællesfonden. Der er et mindre forbrug på præstebevillingen og en større overskridelse på godtgørelse. Samlet er der konstateret et underskud på ca. kr. 51.000, men da Haderslev Stifts regnskab indgår i en fælles rapportering for samtlige stifter, forventes, at der er dækning i de øvrige stifter. Niels Henrik Arendt nævnte i den forbindelse, at

fællesfonden som helhed for 2008 har et overskud. Endvidere nævntes, at forsikringspuljen nu er så stor, at bidraget til denne kan nedsættes. Der har ikke været store udgifter til stormskader og lignende.

Budgettet for 2009 blev gennemgået. I den forbindelse nævntes, at det ikke er de realiserede tal, der er fremskrevet. I 2010 vil budgettet blive beskåret, idet der bliver etableret en omprioriteringspulje i 2010. Stifterne kan søge at få andel i disse puljer, men såfremt dette ikke opnås, skal der findes besparelser.

ad pkt. 7 - status på fælles indkøbsaftaler for gas og el:

Lars Chr. Kjærgaard orienterede om de indgåede aftaler på el-området. Aftalen indeholdt el-optioner, således at hvis priserne faldt, kan optionerne udnyttes. Dette er sket, og nu ligger prisen fast frem til 2013 på ca. 50 øre pr. kW. Andre stifter har været interesseret i at indgå lignende aftaler, og der er nedsat et udvalg, hvor han skal bistå øvrige stifter med at indgå lignende aftaler.

ad pkt. 8 - status vedr. strukturdrøftelser med provstiudvalgene:

Biskoppen orienterede. Der er nu indgået aftaler med provstiudvalgene om fordeling af præstestillingerne de næste 3-4 år. Dette har givet mulighed for at opnormere, hvor der er behov herfor. Ved embedsledighed vil der ske sammenlægninger af sognene i pastorater. Provsterne og tillidsmændene er orienteret om, hvad der kan forventes. Lokalt kan provstier og menighedsråd så drøfte, om der skal ske ansættelse af lokalfinansierede præster. Det har været en stor pædagogisk opgave at overbevise menighedsrådene om, at det kan være positivt, at der sker sammenlægning i to- eller flersognspastorater. Det oplystes, at der er indgået aftale mellem 21 sogne om sammenlægning til 10 fælles menighedsråd.

Der har i Haderslev været suppleringsvalg i et sogn. Der har således ikke været behov for at bruge de nye regler.

ad pkt. 10 - ekskursion den 2. marts 2009:

Biskoppen lovede at udsende konkret program for stiftsekskursionen den 2. marts.

ad pkt. 11 - siden sidst v/NHA:

Notat om stiftsråds- og stiftsfondsmøder i 2009 omdeltes. Biskoppen orienterede om biskoppernes besøg i Bruxelles. Der skal ikke ansættes lobbyister, men det er vigtigt, at også folkekirken har kontakt til EU-politikerne, idet en del, der bliver besluttet der, får betydning for folkekirken. Endvidere kunne dette puffe til Kirkeministeriet, der ikke tidligere har deltaget i sådant arbejde.

Ref. Margrethe B. Wind